A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. szeptember 9.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Szociálpolitika — 2000/78/EK irányelv — A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód — A 2. cikk, a 3. cikk (1) bekezdésének c) pontja és a 6. cikk (1) bekezdése — Életkoron alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetés — Bírák alapbére — Átmeneti rendszer — Átsorolás és későbbi előmenetel — Az eltérő bánásmód fenntartása — Igazolások”

A C-20/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Berlin (Németország) a Bírósághoz 2013. január 15-én érkezett, 2012. december 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

Daniel Unland

és

a **Land Berlin**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (előadó), J. L. da Cruz Vilaça és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. április 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– D. Unland képviseletében M. Quaas Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében T. Maxian Rusche, D. Martin és M. Kellerbauer, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem és annak kiegészítése a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (HL L 303., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 4. kötet, 79. o.) 2. cikkének, 3. cikke (1) bekezdése c) pontjának és 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmeket a D. Unland és a Land Berlin között a bírákra alkalmazandó új díjazási rendszeren belül a Land Berlin illetékességi területén eljáró bírák átsorolása és előmenetele részletes szabályainak tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2000/78 irányelv célja, 1. cikke értelmében, „a valláson, meggyőződésen, fogyatékosságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló, foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteinek a meghatározása az egyenlő bánásmód elvének a tagállamokban történő megvalósítására tekintettel.”

4 Ezen irányelv 2. cikke előírja:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában az »egyenlő bánásmód elve« azt jelenti, hogy az 1. cikkben említett okok alapján nem szabad semmiféle közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést tenni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában:

a) közvetlen hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha egy személy egy másikhoz képest kedvezőtlenebb elbánásban részesül, részesült vagy fog részesülni egy hasonló helyzetben az 1. cikkben hivatkozott okok bármelyike alapján;

[...]”

5 Az említett irányelv „Az irányelv hatálya” című 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja pontosítja, hogy ezt az irányelvet minden személyre alkalmazni kell, mind a köz-, mind a magánszféra vonatkozásában, beleértve a köztestületeket [helyesen: állami szerveket] is, az „alkalmazási és munkakörülmények[re] [helyesen: alkalmazási és munkafeltételekre] [tekintettel], beleértve az elbocsátást és a díjazást”.

6 Ugyanezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A 2. cikk (2) bekezdése ellenére a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód nem jelent hátrányos megkülönböztetést, ha – a nemzeti jog keretein belül – egy törvényes cél által objektíven és ésszerűen igazolt, beleértve a foglalkoztatáspolitikát, a munkaerő-piaci és a szakképzési célkitűzéseket, és ha a cél elérésének eszközei megfelelők és szükségesek [helyesen: ha – a nemzeti jog keretein belül – jogszerű céllal, például jogszerű foglalkoztatáspolitikai, munkaerő-piaci, vagy szakképzési céllal objektív és ésszerű módon igazolhatók, valamint e cél elérésének eszközei megfelelőek és szükségesek].

Az ilyen eltérő bánásmód magában foglalhatja, többek között:

a) a foglalkoztatáshoz és a szakképzéshez történő hozzájutás [helyesen: a munkavállalás és a szakképzésben való részvétel] külön feltételekhez kötését, külön foglalkoztatási és munkafeltételeket, beleértve az elbocsátási és javadalmazási feltételeket, a fiatalok, az idősebb munkavállalók és a tartásra kötelezett személyek szakmai beilleszkedésének elősegítése vagy védelmük biztosítása céljából;

b) a foglalkoztatáshoz vagy bizonyos foglalkoztatáshoz kapcsolódó előnyökhöz való hozzájutás minimumkorhatárhoz, szakmai tapasztalathoz vagy szolgálatban eltöltött időhöz kötését [helyesen: a munkavállalásnak vagy az ahhoz kapcsolódó egyes előnyöknek az életkorra, a szakmai tapasztalatra vagy a szolgálati időre vonatkozó minimumkövetelményekhez kötése];

[...]”

7 A 2000/78 irányelv 16. cikkének a) pontja alapján a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák bármely, az egyenlő bánásmód elvével ellentétes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezés eltörlését.

A német jog

A köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény

8 A köztisztviselők díjazásáról szóló szövetségi törvény (Bundesbesoldungsgesetz) 2006. augusztus 31-én hatályos változata (a továbbiakban: a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény) a szövetségi köztisztviselők és bírák tekintetében 2011. június 30-ig, míg a Berlinre vonatkozó átmeneti változata (Bundesbesoldungsgesetz in der Überleitungsfassung für Berlin, a továbbiakban: a BBesG Bln régi változata) Land Berlin tartományi köztisztviselői és bírái tekintetében 2011. július 31-ig maradt hatályban.

9 A köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvénynek „Az alapilletmény kiszámítása” című 38. §-a így rendelkezett:

„(1) A díjazási rendszer meghatározott illetményt előíró rendelkezése hiányában az alapilletményt életkor szerinti fokozatok alapján kell kiszámítani. Az életkor szerinti fokozatban megállapított alapilletmény az irányadó életkor betöltése hónapjának első napjától jár.

(2) Amennyiben a bírót vagy az ügyészt a 35. életévének betöltését követően alkalmazzák, alapilletményének kiszámításához a bíró vagy az ügyész betöltött 35. életéve és a felvételekor betöltött életéve közötti egész évek számának felével csökkentett életkort kell alapul venni [...].

(3) A 27. életévüket be nem töltött bírák és ügyészek addig kapják a besorolási fokozatuk szerinti eredeti alapilletményt, amíg el nem érik az életkor szerinti fokozatokban történő előmenetelhez előírt életkort.

(4) Az életkor a fenti (2) bekezdés második és harmadik mondatának sérelme nélkül kitolódik a 35. életév betöltését követő azon időszak felével, amelyben nem állt fenn díjazásra való jogosultság [...].”

A Land Berlin köztisztviselőinek díjazásáról szóló új törvény

10 A Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló, 2011. június 29-i törvény (Gesetz zur Besoldungsneuregelung für das Land Berlin – Berliner Besoldungsneuregelungsgesetz) értelmében az említett Land 2011. augusztus 1-jén már kinevezett bíráira (a továbbiakban: már kinevezett bírák) és az ezen időpontot követően szolgálatba lépő bírákra (a továbbiakban: új bírák) eltérő szabályok vonatkoznak.

– Az új bírák díjazásáról szóló tartományi szabályozás

11 A Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény I. §-a (1) bekezdése módosította a BBesG Bln régi változatát. Az új bírák díjazására ezentúl ez utóbbi törvény új változata (a továbbiakban: a BBesG Bln új változata) alkalmazandó. Ennek releváns rendelkezései a következőképpen szólnak:

„38. §: Az alapilletmény kiszámítása

„(1) A díjazási rendszer meghatározott illetményt előíró rendelkezése hiányában a bírák és ügyészek alapilletményét fokozatok szerint kell kiszámítani. A következő magasabb fizetési fokozatba történő előmenetel a tapasztalatszerzési idő függvényében történik.

(2) A jelen törvény hatálya alá tartozó díjazásra való jogosultsággal együtt járó első kinevezéssel főszabály szerint az 1–es fizetési fokozat szerinti alapilletmény megállapítására kerül sor, amennyiben az alábbi 38a. § (1) bekezdése alapján nem kerül sor korábbi időszakok elismerésére. A fizetési fokozatot azon hónap első napjától kezdődő hatállyal állapítják meg írásos közigazgatási aktussal, amely hónapban a kinevezés hatályba lép.

(3) Az alapilletmény az 1-es fizetési fokozatban hároméves, a 2–4-es fizetési fokozatban kétéves, az 5–7-es fizetési fokozatban pedig hároméves tapasztalatszerzési időt követően emelkedik. A díjazásra való jogosultság hiányának időszakai késleltetik az előmenetelt ezen időszakokkal, amennyiben a 38a. § (2) bekezdése eltérően nem rendelkezik.

[...]”.

– A már kinevezett bírák díjazásáról szóló szabályozás

12 A Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény II. §-a (1) bekezdésének megfelelően a Land Berlin köztisztviselőinek díjazására vonatkozó átmeneti rendszer létrehozásáról szóló, 2011. június 29-i törvény (Berliner Besoldungsüberleitungsgesetz, a továbbiakban: BerlBesÜG) meghatározza a már kinevezett bírák új rendszerbe történő átsorolásának részletes szabályait, valamint az e bírákra alkalmazandó átmeneti intézkedéseket.

13 A BerlBesÜG-nek „Az »A« díjazási rendszer besorolási fokozatainak fizetési fokozataiba és átmeneti fizetési fokozataiba történő besorolás” című 2. §-a így rendelkezik:

„(1) A köztisztviselőket 2011. augusztus 1-jén, a 2011. július 31-én betöltött tisztség és azon alapilletmény függvényében, amelyre a köztisztviselők díjazásának és öregségi nyugdíjának Berlin tekintetében történő 2010/2011. évi kiigazításáról szóló, 2010. július 8-i törvény (GVBl. 362. o., 2011., 158. o.) alapján 2011. augusztus 1-jén jogosultak lennének, az alábbi bekezdésekben megállapított részletes szabályokkal összhangban a [Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény] 3. melléklete szerinti fizetési fokozatokba vagy átmeneti fizetési

fokozatokba kell besorolni. A fenti első mondat megfelelően alkalmazandó az illetmény nélküli szabadságon lévő köztisztviselőkre is; besorolásuk alapja az a tisztség és a kapcsolódó alapilletmény, amely a szabadság 2011. július 31-i megszűnésekor lett volna irányadó.

(2) A fenti (1) bekezdéssel összhangban a köztisztviselőt abba a fizetési fokozatba vagy átmeneti fizetési fokozatba kell besorolni, amely az egész euróösszegre kerekített alapilletménynek megfelel. Amennyiben nem lehetséges az első mondat szerinti besorolás, a […] köztisztviselőt a következő magasabb fizetési fokozatba vagy átmeneti fizetési fokozatba kell besorolni."

14 A BerlBesÜG-nek „Az R1 és R2 besorolási fokozatokon belüli fizetési fokozatokba és átmeneti fizetési fokozatokba való besorolás" című 5. §-a a következőket írja elő:

„Az R1 és R2 besorolási fokozat szerinti díjazásban részesülő bírákat és ügyészeket, a 2011. július 31-én betöltött tisztség és azon alapilletmény alapján, amelyre a köztisztviselők díjazásának és öregségi nyugdíjának Berlin tekintetében történő 2010/2011. évi kiigazításáról szóló törvény alapján 2011. augusztus 1-jén jogosultak lennének, a [Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény] 4. melléklete szerinti fizetési fokozatokba vagy átmeneti fizetési fokozatokba kell besorolni. A 2. § (1) bekezdésének második mondatát, valamint (2) és (4) bekezdését megfelelően alkalmazni kell."

15 A BerlBesÜG 6. §-a a későbbi előmenetelre vonatkozóan a következőket írja elő:

„(1) A bírónak vagy ügyésznek az R1 és R2 besorolási fokozatok életkor szerinti 3. fokozatától alkalmazandó alapilletmény alapján – amelyre e bírónak vagy ügyésznek a köztisztviselők díjazásának és öregségi nyugdíjának Berlin tekintetében történő 2010/2011. évi kiigazításáról szóló törvény alapján 2011. augusztus 1-jén jogosultsága állna fenn – a [Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény] 4. melléklete szerinti valamely fizetési fokozatba történő besorolása esetén a következő magasabb fizetési fokozat, a 4. melléklet szerinti valamely átmeneti fizetési fokozatba történő besorolás esetén az ahhoz tartozó fizetési fokozat elérésére abban az időpontban kerül sor, amikor sor került volna [a BBesG Bln régi változata] 38. §-ának (1) bekezdése szerinti következő magasabb életkor szerinti fokozat elérésére. Ezzel az első előmenetellel kezdődik az irányadó, a [BBesG Bln új változata] 38. §-a (1) bekezdésének második mondata szerinti tapasztalatszerzési idő.

(2) A fenti (1) bekezdés rendelkezéseitől eltérően az irányadó, a [BBesG Bln új változata] 38. §-a (1) bekezdésének második mondata szerinti tapasztalatszerzési idő az R1 besorolási fokozat életkor szerinti 1. és 2. fokozatától alkalmazandó azon alapilletmény alapján történő átsorolás esetén, amelyre e bírónak vagy ügyésznek a köztisztviselők díjazásának és öregségi nyugdíjának Berlin tekintetében történő 2010/2011. évi kiigazításáról szóló törvény alapján 2011. augusztus 1-jén jogosultsága állna fenn, a [Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény] 4. melléklete szerinti 1-es fizetési fokozatba történő besorolással kezdődik.

(3) A fenti (1) és (2) bekezdés rendelkezéseitől eltérően az 5-ös fizetési fokozattól kezdődően a tapasztalatszerzési idő egy évvel rövidül mind a 4-es fizetési fokozatnak megfelelő átmeneti fizetési fokozatba, mind a 4-es fizetési fokozatnak megfelelő átmeneti fizetési fokozatnál magasabb fizetési fokozatba vagy átmeneti fizetési fokozatba történő átsorolás esetén.

(4) A fenti (1) bekezdés rendelkezéseitől eltérően a fenti (2) bekezdésben meghatározott esetekben a 4-es fizetési fokozatban egy évvel meghosszabbodik a tapasztalatszerzési idő a [Land Berlin köztisztviselőire vonatkozó díjazási rendszer átdolgozásáról szóló törvény] 4. melléklete szerinti 1-es fizetési fokozatba átsorolt bírák és ügyészek, valamint az R1 besorolási fokozat életkor szerinti 4. fokozatának megfelelő azon alapilletmény alapján, amelyre az [e törvény] 4. melléklete szerinti 2-es

fizetési fokozatba átsorolt bírák és ügyészek a köztisztviselők díjazásának és öregségi nyugdíjának Berlin tekintetében történő 2010/2011. évi kiigazításáról szóló törvény alapján 2011. augusztus 1-jén jogosultak lennének.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 Az 1976. február 19-én született D. Unland a Land Berlinben szolgálati viszonyban álló bíró. D. Unlandot a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény hatálya alatt, 29 évesen nevezték ki, majd 2011. augusztus 1-jén a BerlBesÜG rendelkezéseinek megfelelően átsorolták az új díjazási rendszerbe.

17 2009. december 17-i levelével a felperes azt kérte a Land Berlintől, hogy visszamenőlegesen fizessék ki számára a még el nem évült időszak tekintetében a besorolási fokozata legmagasabb fizetési fokozatának megfelelő díjazást. A Zentrale Besoldungs- und Vergütungsstelle der Justiz (a díjazásokkal és juttatásokkal foglalkozó központi igazságügyi hivatal) 2010. január 12-i határozatával elutasította a kérelmét. Ezt követően 2010. május 7-i határozatával a Kammergericht elnöke szintén elutasította az e határozattal szemben benyújtott felperesi kifogást.

18 A felperes így 2010. június 5-én fellebbezést nyújtott be a Verwaltungsgericht Berlinhez (Németország), amely fellebbezésben az életkor függvényében megállapított díjazásra vonatkozó szabály miatt őt ért, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésre hivatkozott. Így különösen ellentétesnek tartja az uniós joggal nemcsak a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvényt, hanem az új díjazási rendszerbe való átsorolás részletes szabályait is, és következésképpen azt kéri, hogy biztosítsák számára a besorolási fokozatának legmagasabb fizetési fokozata szerinti díjazást. Emellett kéri e díjazás kifizetését a jövőre nézve, valamint – utólagos illetményfizetés formájában legalább a 2009-es évig visszamenő időszakra vonatkozóan – visszamenő hatállyal is.

19 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságban kétség merül fel az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályok uniós joggal – különösen a 2000/78 irányelvvel – való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, amennyiben e szabályok az ezen irányelv által tiltott, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést eredményezhetnek.

20 E körülmények között a Verwaltungsgericht Berlin felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az európai elsődleges és/vagy másodlagos jogot, a jelen ügyben különösen a 2000/78/EK irányelvet, az életkoron alapuló, nem igazolható hátrányos megkülönböztetés átfogó tilalmának értelmében véve, hogy e tilalom hatálya a tartományi bírák díjazására vonatkozó nemzeti rendelkezésekre is kiterjed?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: az következik-e az említett európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezéséből, hogy az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a bíró alapilletményének összege a bírói jogviszony létesítésekor, továbbá az alapilletmény későbbi emelkedése a bíró életkorától függ, az életkoron alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést képez?

3) Amennyiben a második kérdésre is igenlő válasz adandó: ellentétes-e az említett európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezésével az ilyen nemzeti rendelkezés azon jogalkotói céllal történő igazolása, hogy jutalmazzák a szakmai tapasztalatot és/vagy a szociális kompetenciát?

4) Amennyiben a harmadik kérdésre is igenlő válasz adandó: a köztisztviselők hátrányos megkülönböztetéstől mentes díjazási rendszerének kialakításáig lehetővé teszi-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezése más jogkövetkezmény alkalmazását, mint a hátrányosan megkülönböztetett személyek részére a besorolási fokozatuk legmagasabb fizetési fokozata szerinti díjazás visszamenőleges kifizetését?

   A hátrányos megkülönböztetés tilalma megsértésének jogkövetkezménye e tekintetben az európai elsődleges és/vagy másodlagos jogból, a jelen ügyben különösen magából a 2000/78/EK irányelvből ered, vagy a hátrányosan megkülönböztetett személy jogosultsága csak az európai jogi rendelkezések hiányos átültetéséből következik az állam uniós jog alapján fennálló felelőssége alapján?

5) Ellentétes-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezésével az olyan nemzeti intézkedés, amely az utólagos illetményfizetésre vagy kártérítésre való jogosultságot attól teszi függővé, hogy a bírák azt megfelelően rövid időn belül érvényesítették-e?

6) Az első, második és harmadik kérdésekre adandó igenlő válasz esetén: az következik-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezéséből, hogy az olyan átmeneti törvény, amely a már kinevezett bírákat kizárólag a régi (hátrányosan megkülönböztető) díjazási rendszer szerint az új rendszerbe való áttérés határnapján általuk kapott alapilletmény összege alapján sorolja be az új rendszer valamely fizetési fokozatába, és amely szerint a magasabb fizetési fokozatokba történő további előmenetel ezt követően a bíró abszolút tapasztalatszerzési idejétől függetlenül csak az átmeneti törvény hatálybalépése óta újonnan megszerzett tapasztalatszerzési időtől függ, a fennálló, életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés – legmagasabb fizetési fokozat eléréséig tartó – fenntartását jelenti?

7) Amennyiben a hatodik kérdésre is igenlő válasz adandó: ellentétes-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezésével e korlátlanul fennmaradó eltérő bánásmód azon jogalkotói céllal történő igazolása, hogy az átmeneti törvény nem (csak) a már kinevezett bíráknak az új rendszerbe való áttérés határnapjáig szerzett jogait, hanem a régi díjazási rendszer alapján az adott besorolási fokozatban prognosztikusan juttatott jövedelemmel kapcsolatos elvárásokat (is) védelemben kívánja részesíteni, és az új bírákat a már kinevezett bírákhoz képest magasabb díjazásban kívánja részesíteni?

   Igazolható-e a már kinevezett bírák fennmaradó hátrányos megkülönböztetése azzal, hogy a szabályozási alternatíva (a már kinevezett bírák ugyancsak egyedi besorolása a tapasztalatszerzési idő szerint) magasabb adminisztratív terhekkel járna?

8) Amennyiben a hetedik kérdésben nemleges válasz adandó az igazolhatóságra: a hátrányos megkülönböztetéstől mentes díjazási rendszernek a már kinevezett bírák tekintetében történő kialakításáig lehetővé teszi-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezése más jogkövetkezmény alkalmazását, mint a már kinevezett bírák részére a besorolási fokozatuk legmagasabb fizetési fokozata szerinti díjazás visszamenőleges és a jövőben folyamatos kifizetését?

9) Amennyiben az első, második és harmadik kérdésekre igenlő válasz, a hatodik kérdésre pedig nemleges válasz adandó: az következik-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezéséből, hogy egy átmeneti törvényben foglalt olyan szabályozás, amely az új rendszerbe való áttérés időpontjában egy meghatározott életkort elért, már kinevezett bírák számára meghatározott fizetési fokozattól kezdődően a díjazás gyorsabb ütemű növekedéséről rendelkezik, mint az áttérés határnapján fiatalabb, már kinevezett bírák esetében, az életkoron alapuló közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést képez?

10) A kilencedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén: ellentétes-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezésével ezen eltérő bánásmód azon jogalkotói céllal történő igazolása, hogy az átmeneti törvény nem az új rendszerbe való áttérés határnapjáig szerzett jogokat, hanem kizárólag a régi díjazási rendszer alapján az adott besorolási fokozatban prognosztikusan juttatott jövedelemmel kapcsolatos elvárásokat kívánja védelemben részesíteni?

11) Amennyiben a tizedik kérdésben nemleges válasz adandó az igazolhatóságra: a hátrányos megkülönböztetéstől mentes díjazási rendszernek a már kinevezett bírák tekintetében történő kialakításáig lehetővé teszi-e az európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezése más jogkövetkezmény alkalmazását, mint valamennyi, már kinevezett bíró részére a kilencedik kérdés szerinti kedvezményezett bírák díjazása növekedésének visszamenőleges és a jövőben folyamatos kifizetését?"

21 A Bíróság Hivatala 2014. június 25-i levelében továbbította a kérdéseket előterjesztő bíróság számára a Bíróság Specht és társai ítéletét (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005), és felhívta annak megjelölésére, hogy ezen ítélet fényében is fenn kívánja-e tartani előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseit.

22 A Bírósághoz 2014. december 29-én érkezett, 2014. december 19-i határozatával a kérdéseket előterjesztő bíróság megerősítette, hogy fenntartja a kérdéseit, harmadik kérdését pedig a következőképpen fogalmazta át:

„Amennyiben a második kérdésre is igenlő válasz adandó: ellentétes-e az említett európai elsődleges és/vagy másodlagos jog értelmezésével az ilyen nemzeti rendelkezés igazolása?"

23 E körülmények között a Bíróságnak az eredetileg előterjesztett valamennyi kérdésre, köztük az átfogalmazott harmadik kérdésre is választ kell adnia.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

24 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2000/78 irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy a bírák díjazási feltételei ezen irányelv hatálya alá tartoznak.

25 E kérdés a 2000/78 irányelv tárgyi és személyi hatályára vonatkozik.

26 Ezen irányelv tárgyi hatályával kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróságban kétség merül fel az egyrészt a 3. cikk (1) bekezdésének c) pontja – amelynek értelmében az említett irányelvet az Európai Unióra átruházott hatáskörök korlátain belül minden személyre alkalmazni kell, mind a köz-, mind a magánszféra vonatkozásában, beleértve az állami szerveket is, az alkalmazási és munkafeltételekre tekintettel, amely kifejezés magában foglalja különösen az elbocsátást és a díjazást is –, másrészt az EUMSZ 153. cikk (5) bekezdése közötti kapcsolat tekintetében, amely utóbbi az Unió szociálpolitikára vonatkozó hatáskörével kapcsolatos kivételt ír elő, amennyiben az Unió beavatkozása nem engedélyezett a díjazás területén.

27 Amint arra a Bíróság a Specht és társai ítéletben (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 34. és 35. pont) rámutatott, különbséget kell tenni az EUMSZ 153. cikk (5) bekezdése szerinti „díjazás" szó és a 2000/78 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontjában szereplő ugyanezen kifejezés között, mivel az utóbbi kifejezés az alkalmazási feltételek részét képezi, és nem közvetlenül a

díjazás mértékének meghatározására irányul. Ezért a besorolási fokozatokba és fizetési fokozatokba történő besorolás részletes szabályait megállapító nemzeti szabályok nem vonhatók ki a 2000/78 irányelv tárgyi hatálya alól.

28 Ezen irányelv személyi hatályával kapcsolatban elegendő arra emlékeztetni, hogy 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja kifejezetten előírja, hogy az irányelvet a közszférában – köztük az állami szerveknél – foglalkoztatott személyekre is alkalmazni kell. Ezenfelül nem vitatott, hogy a bírák a közszektorba tartozó feladatokat látnak el.

29 Ezért az első előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját akként kell értelmezni, hogy a bírák díjazási feltételei ezen irányelv hatálya alá tartoznak.

A második és a harmadik kérdésről

30 A második és a harmadik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bíró felvételekor az alapilletmény-fokozatát az adott besorolási fokozaton belül e bíró életkorának függvényében határozzák meg.

31 A köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény 38. §-ának (1) bekezdése mellett – amely előírja, hogy az alapilletményt életkor szerinti fokozatok alapján kell kiszámítani – e szakasz (2) bekezdéséből kiderül, hogy amennyiben a bírót vagy az ügyészt 35. életévének betöltését követően alkalmazzák, alapilletményének kiszámításához a bíró vagy az ügyész betöltött 35. életéve és a felvételekor betöltött életéve közötti egész évek számának felével csökkentett életkort kell alapul venni. E cikk (3) bekezdése egyebiránt előírta, hogy a 27. életévüket be nem töltött bírák és ügyészek addig kapják a besorolási fokozatuk szerinti eredeti alapilletményt, amíg el nem érik az életkor szerinti fokozatokban történő előmenetelhez előírt életkort.

32 A bírák felvételekor az alapilletményüket tehát kizárólag a vonatkozó, életkor szerinti fokozat függvényében állapítják meg.

33 A Specht és társai ítéletében (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005) a Bíróságnak már alkalma nyílt a jelen ügyben előterjesztett második és harmadik kérdéssel azonos kérdések vizsgálatára, következésképpen a Bíróság által az említett ítéletben adott válasz teljes mértékben átültethető a kérdést előterjesztő bíróság által az alapügyben előterjesztett kérdésekre.

34 Az említett ítélet 39–51. pontjában ugyanis a Bíróság megvizsgálta, hogy a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény a 2000/78 irányelv 2. cikke és 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett hátrányos megkülönböztetést tartalmazott-e, és megállapította, hogy ilyen hátrányos megkülönböztetés állt fenn, mivel az, hogy a köztisztviselőket felvételükkor az életkor függvényében sorolják be valamely alapilletmény-fokozatba, túllépett az e törvény által megvalósítani kívánt jogszerű cél eléréséhez szükséges mértéken.

35 E tekintetben nincs jelentősége azon körülménynek, hogy az alapügyben szóban forgó rendelkezések célja a bírák szakmai tapasztalatának és/vagy szociális kompetenciáinak jutalmazása.

36 E körülmények között a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bíró felvételekor az alapilletményét kizárólag e bíró életkorának függvényében határozzák meg.

A hatodik és a hetedik kérdésről

37 A hatodik és a hetedik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely a már kinevezett bírák új díjazási rendszerbe való átsorolásának részletes szabályait úgy határozza meg, hogy az új besorolásuk szerinti fizetési fokozat kizárólag az általuk a régi díjazási rendszeren belül kapott alapilletmény összege alapján határozandó meg, noha e rendszer a bíró életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésén nyugodott. A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra keres választ, hogy az e szabályozás szerinti eltérő bánásmód igazolható-e a szerzett jogok védelmének célkitűzésével.

38 A BerlBesÜG 5. §-ából kiderül, hogy a már kinevezett bíráknak az új rendszer valamely fizetési fokozatába vagy átmeneti fizetési fokozatába való átsorolásakor kizárólag a korábbi alapilletményt veszik figyelembe. A már kinevezett bírák új illetményrendszerbe való átsorolása kizárólag a régi rendszeren belül megszerzett, életkor szerinti fokozat függvényében történik.

39 Meg kell tehát állapítani, hogy az említett cikk alkalmas arra, hogy az új díjazási rendszeren belül fenntartsa a bírák közötti, életkoron alapuló eltérő bánásmódot.

40 Ugyanis a BerlBesÜG 5. §-ához hasonló rendelkezés által megállapított átsorolási intézkedések, amelyek értelmében az átsorolás a már kinevezett köztisztviselők életkoron alapuló, korábban kapott díjazásán alapul, olyan, hátrányosan megkülönböztető helyzetet tart fenn, amelynek értelmében egyes bírák kizárólag a felvételükkor betöltött életkoruk miatt alacsonyabb díjazást kapnak, mint más bírák, annak ellenére, hogy velük összehasonlítható helyzetben vannak (lásd ebben az értelemben: Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 56–58. pont).

41 Meg kell vizsgálni tehát, hogy ez az életkoron alapuló eltérő bánásmód a 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel igazolható-e.

42 Ami egyrészt a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott, a szerzett jogok védelmére irányuló célkitűzést illeti, meg kell állapítani, hogy a személyek egy adott kategóriája által szerzett jogok védelme közérdeken alapuló nyomós indokot képez (Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 64. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Másrészt a Bíróság már megállapította, hogy a BerlBesÜG-höz hasonló törvény megfelelőnek tűnik a szerzett jogok fenntartásának biztosítására irányuló, megvalósítani kívánt célkitűzés eléréséhez (Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 65–68. pont). Ezt követően megállapította, hogy a nemzeti jogalkotó a BerlBesÜG-ben megállapított, eltérést engedő átmeneti intézkedések elfogadásával nem lépte túl a megvalósítani kívánt célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket (Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 69–85. pont).

44 A Bírósághoz benyújtott iratok egyike sem befolyásolja e megállapítások érvényességét.

45 Amint az a Bíróság elé terjesztett iratokból kiderül, a választott módszer és a megvalósítani kívánt célkitűzés tekintetében nincs különbség a bírák átsorolása és a Land Berlin köztisztviselői esetén alkalmazott átsorolás között. Ugyanis a BerlBesÜG a bírákra, az ügyészekre és a köztisztviselőkre egyformán alkalmazandó szabályokat vezetett be az átsorolásuk tekintetében.

46 Így a BerlBesÜG elfogadásával a nemzeti jogalkotó átdolgozta a Land Berlin köztisztviselőinek és bíráinak díjazási rendszerét. Szerzett jogaik fenntartása érdekében e törvény átmeneti eltérésről rendelkezik a már kinevezett bírák tekintetében, amely eltérés értelmében azonnal sor került e bírák

valamely fizetési fokozatba vagy átmeneti fizetési fokozatba való átsorolására (lásd ebben az értelemben: Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 72. és 73. pont).

47 Ezenfelül, mivel a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény 38. §-a felvételükkor Land Berlin valamennyi bírájára alkalmazandó, az ebből eredő hátrányosan megkülönböztető szempontok potenciálisan e bírák mindegyikét érintették (lásd ebben az értelemben: Specht és társai ítélet, C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005, 96. pont). Következésképpen meg kell állapítani, hogy a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvényen belül nincs érvényes hivatkozási rendszer, valamint hogy – az alapeljárás felperesének állításaival ellentétben – nem létezik sem a „fiatal bírák” kategóriája, akiket e törvény és a BerlBesÜG hátrányos helyzetbe hozna, sem az „idősebb bírák” kategóriája, akiket e törvények előnyben részesítenének.

48 Emellett egy ilyen átsorolás részletes szabályait összeegyeztethetőnek kell tekinteni a tagállamok 2000/78 irányelv 16. cikkének a) pontjából eredő azon kötelezettségével, hogy megtegyék a szükséges intézkedéseket bármely, az egyenlő bánásmód elvével ellentétes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezés eltörlése érdekében.

49 Ezért a hatodik és a hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely a már kinevezett bírák új díjazási rendszerbe való átsorolásának részletes szabályait úgy határozza meg, hogy az új besorolásuk szerinti fizetési fokozat kizárólag az általuk a régi díjazási rendszeren belül kapott alapilletmény összege alapján határozandó meg, noha e rendszer a bíró életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésén nyugodott, amennyiben az e jogszabályban foglalt eltérő bánásmód igazolható a szerzett jogok védelmének célkitűzésével.

A kilencedik és a tizedik kérdésről

50 A kilencedik és a tizedik kérdésével, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely akként határozza meg a már kinevezett bírák új díjazási rendszeren belüli előmenetelének részletes szabályait, hogy az új rendszerbe való áttérés határnapján meghatározott életkort betöltött, már kinevezett bírák számára meghatározott fizetési fokozattól kezdődően a díjazás gyorsabb növekedéséről rendelkezik, mint az áttérés határnapján fiatalabb bírák esetében. A kérdést előterjesztő bíróság különösen arra vár választ, hogy az e jogszabályban foglalt eltérő bánásmód igazolható-e.

51 Meg kell állapítani, hogy a BerlBesÜG 6. §-ában a német jogalkotó mind a fizetési fokozatokban való következő előmenetel időpontja, mind a későbbi tapasztalatszerzési idő számítása tekintetében különbséget tett az új rendszerbe való áttérés határnapján elért, életkor szerinti fokozat függvényében.

52 Ugyanis az új díjazási rendszeren belül a fizetési fokozatokban való első előmenetellel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott megállapításokból kitűnik, hogy a BerlBesÜG 6. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a tapasztalatszerzési idő az átsorolás időpontjában újrakezdődik azon bírák esetében, akiket az új rendszerbe való áttérés határnapján a régi rendszer életkor szerinti 1. vagy 2. fokozatába soroltak be, azaz akik ebben az időpontban még nem töltötték be a 31. életévüket. Azonban a legalább az életkor szerinti 3. fokozatnak megfelelő alapilletmény alapján átsorolt bírák, akik tehát már betöltötték a 31. életévüket, legközelebb akkor lépnek magasabb fizetési fokozatba, amikor a régi rendszerben elérték volna az életkor szerinti következő magasabb fokozatot.

53 Az új díjazási rendszeren belüli későbbi előmenetel tekintetében a BerlBesÜG 6. §-ának (3) és (4) bekezdése az 5-ös fizetési fokozattól kezdődően a következő fizetési fokozatba való előmenetelhez szükséges tapasztalatszerzési idő csökkentéséről rendelkezik, feltéve, hogy a már kinevezett bírákat eredetileg az új díjazási rendszer legalább 4-es átmeneti fizetési fokozatába sorolták át.

54 Amennyiben – amint az a kérdést előterjesztő bíróság által megfogalmazott megállapításokból kiderül – kizárólag az új rendszerbe való áttéréskor a 39. életévüket már betöltő bírák részesülhetnek a fizetési fokozatokban való előmenetelhez szükséges kivárási idő csökkentésének kedvezményében, míg az átsorolásuk időpontjában ezen életkort be nem töltött bírákra nem terjed ki e rendelkezés hatálya, sőt, egy évvel többet kell várniuk a vonatkozó magasabb fizetési fokozat elérésére, úgy meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás a 2000/78 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett, közvetlenül az életkoron alapuló eltérő bánásmódot tartalmaz.

55 Meg kell vizsgálni tehát, hogy ez az eltérő bánásmód a 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel igazolható-e.

56 E tekintetben a német kormány által tett észrevételekből kitűnik, hogy a BerlBesÜG 6. §-ának célja, hogy egymáshoz igazítsa a bírákat és a köztisztviselőket megillető díjazás – amely utóbbi 1997-ben már átesett egy korszerűsítésen – növekedésének ütemét, továbbá hogy végső soron a korábbinál vonzóbbá tegye a bírói hivatást, különösen annak biztosításával, hogy a szakmai pálya elején gyorsabb ütemben növekedjen a jövedelem. Emellett biztosítani kellett, hogy egyrészt a már kinevezett bírák egyikét se érje azonnali vagy a szakmai pályája egészét érintő jövedelemcsökkenés, másrészt hogy 49. életévének betöltésekor valamennyi bíró elérje a legutolsó fizetési fokozatot.

57 Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog jelen állása szerint a tagállamok, valamint adott esetben a nemzeti szintű szociális partnerek széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek nemcsak többek között a szociál- és foglalkoztatáspolitika területét érintő célok, hanem az azok megvalósítására alkalmas intézkedések meghatározása terén is (lásd különösen: Palacios de la Villa ítélet, C-411/05, EU:C:2007:604, 68. pont).

58 Az életkoron alapuló eltérő bánásmód a 2000/78 irányelv 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének megfelelően főszabály szerint a „nemzeti jog keretein belül” „objektíven és ésszerűen [helyesen: objektív és ésszerű módon]” igazolható az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás által követett célkitűzésekhez hasonló célkitűzések által.

59 Hátra van még annak vizsgálata, hogy – az említett rendelkezés megfogalmazásában – az e célok elérése érdekében alkalmazott eszközök „megfelelők és szükségesek-e”.

60 Észrevételeiben és a tárgyalás során tett pontosításaiban a német kormány részletesen kifejtette azon indokokat, amelyek a BerlBesÜG 6. §-ának elfogadásához vezettek.

61 E kormány különösen arra hivatkozott, hogy a díjazás emelkedésének teljes időszaka a köztisztviselőkkel összehasonlítva rövidebb a bírák és az ügyészek esetében, mivel figyelembe veszi az általában hosszabb képzési időt és a hivatás gyakorlásának későbbi megkezdését. Az új előmeneteli rendszer kevesebb fizetési fokozatot – pontosan nyolc „tapasztalati fokozatot” – foglal magában, és így a bíró gyorsabban elérheti a legmagasabb díjazásnak megfelelő fizetési fokozatokat. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy költségvetési okok miatt a bírák jövedelme nem emelkedhetett jelentős mértékben, e jövedelemnövekedés az átmenet éveiben ismét lelassul. Így az 5-ös fizetési fokozattól kezdve a bírónak immár egy évvel többet kell várnia a magasabb fizetési fokozatba való továbblépéshez.

62 A német kormány szerint e módosításra – amely a 31 és 39 év közötti bírákat részesíti előnyben – úgy kell tekinteni, mint amely elismeri a szakmai tapasztalat különösen gyors ütemű fejlődését a tevékenység megkezdésének első éveiben, továbbá mint amely választ ad a bírák azon életszakaszában felmerülő igényeire, amikor – e kormány szerint – rendszerint magasabb kiadásokkal szembesülnek. Ezenfelül a már kinevezett és viszonylag magasabb életkorban – azaz a régi rendszer szerinti 7-es fokozattól kezdődően – átsorolt bírák előrelépése lelassul az előmenetel új ütemezésének alkalmazásával. E hatás ellensúlyozására e kategória esetén egy évvel rövidült az egyes fizetési

fokozatokban töltendő időtartam. A tárgyalás során a Bíróság pontosításra irányuló kérésére válaszul e kormány kijelentette, hogy a rendszer összetettsége a jogalkotó azon igyekezetéből fakad, hogy a bírák – bármely kategóriába tartozzanak is – ne részesüljenek túlzott előnyökben vagy hátrányokban az új díjazási rendszerbe való átsorolásukat követően.

63 Meg kell állapítani, hogy a Bírósághoz benyújtott iratok megvizsgálása nem tárt fel olyan elemet, amely kétségbe vonná a német kormány által tett ezen észrevételeket. Hasonlóképpen, a Bírósághoz benyújtott egyik irat sem vitatja az új előmeneteli rendszer megfelelőségét és szükségességét.

64 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy nem fogadható el azon érv, amely szerint a BerlBesÜG 6. §-a a már a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény alapján is kedvezőtlen helyzetben lévő „fiatal bírák” helyzetének „súlyosbodását” vonná maga után, mivel a jelen ítélet 47. pontjában megállapítottaknak megfelelően e kategóriák nem léteznek.

65 E megfontolások fényében úgy kell tekinteni, hogy – figyelemmel a tagállamok számára nemcsak a szociál- és foglalkoztatáspolitika területét érintő célok, hanem az azok megvalósítására alkalmas intézkedések meghatározása terén is elismert széles mérlegelési mozgástérre –, a nemzeti jogalkotó által kitűzött célra tekintettel nem tűnik ésszerűtlennek a BerlBesÜG 6. §-ának elfogadása.

66 A fentiekre tekintettel a kilencedik és a tizedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely akként határozza meg a már kinevezett bírák új díjazási rendszeren belüli előmenetelének részletes szabályait, hogy az új rendszerbe való áttérés határnapján meghatározott életkort betöltő bírák esetében meghatározott fizetési fokozattól kezdődően a díjazás gyorsabb növekedéséről rendelkezik, mint az áttérés határnapján fiatalabb bírák esetében, amennyiben az e jogszabályban foglalt eltérő bánásmód ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdésére tekintettel igazolható.

A negyedik kérdésről

67 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság az általa abban az esetben levonandó jogkövetkezményekről kérdezi a Bíróságot, ha a köztisztviselők díjazásáról szóló régi szövetségi törvény megsértette az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. E bíróság arra keres választ, hogy e jogkövetkezmények a 2000/78 irányelvből vagy a Francovich és társai ítélet (C-6/90 és C-9/90, EU:C:1991:428) nyomán kialakult ítélkezési gyakorlatból erednek-e, és ezen utóbbi esetben teljesülnek-e a Németországi Szövetségi Köztársaság felelőssége megállapíthatóságának feltételei.

68 A Bíróságnak korábban már alkalma nyílt állást foglalni e kérdésben a Specht és társai ítéletben (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005) és az ott adott válasza teljes mértékben átültethető a jelen ügyre.

69 E körülmények között a Specht és társai ítélet (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005) 88–107. pontjában kifejtettekkel megegyező indokokból a következő választ kell adni a negyedik előterjesztett kérdésre:

– Az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között az uniós jog nem írja elő, hogy a hátrányosan megkülönböztetett bírák részére az általuk ténylegesen kapott díjazás és a besorolási fokozatuk legmagasabb fizetési fokozata szerinti díjazás közötti különbségnek megfelelő összeget visszamenőlegesen megfizessék.

– A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata által meghatározott valamennyi feltétel teljesül-e ahhoz, hogy az uniós jog alapján a Németországi Szövetségi Köztársaság felelőssége megállapítható legyen.

Az ötödik kérdésről

70 Az ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az uniós jogot akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egy, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabály, amely azt írja elő, hogy a nemzeti bírónak a nem közvetlenül a törvényen alapuló pénzbeli juttatásokra való jogosultságát viszonylag rövid határidőn belül, mindenképpen a folyó költségvetési év végéig kell érvényesítenie.

71 A Bíróságnak korábban már alkalma nyílt állást foglalni e kérdésben a Specht és társai ítéletben (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005) és az ott adott válasza teljes mértékben átültethető a jelen ügyre.

72 E körülmények között a Specht és társai ítélet (C-501/12–C-506/12, C-540/12 és C-541/12, EU:C:2014:2005) 111–114. pontjában kifejtettekkel megegyező indokokból az ötödik előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabály, amely azt írja elő, hogy a nemzeti bírónak a nem közvetlenül a törvényen alapuló pénzbeli juttatásokra való jogosultságát viszonylag rövid határidőn belül, mindenképpen a folyó költségvetési év végéig kell érvényesítenie, amennyiben e szabály nem sérti sem az egyenértékűség elvét, sem a tényleges érvényesülés elvét. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy teljesülnek ezek a feltételek az alapügyben.

A nyolcadik és a tizenegyedik kérdésről

73 A hatodik, a hetedik, a kilencedik és a tizedik kérdésre adott válaszra tekintettel a nyolcadik és a tizenegyedik kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

74 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének c) pontját akként kell értelmezni, hogy a bírák díjazási feltételei ezen irányelv hatálya alá tartoznak.

2) A 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bíró felvételekor az alapilletményét kizárólag e bíró életkorának függvényében határozzák meg.

3) A 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely az e jogszabály hatálybalépése előtt már kinevezett bírák új díjazási rendszerbe való átsorolásának részletes szabályait úgy határozza meg, hogy az új besorolásuk szerinti fizetési fokozat kizárólag az általuk a régi díjazási rendszeren belül kapott alapilletmény összege alapján

határozandó meg, noha ez utóbbi rendszer a bíró életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetésén nyugodott, amennyiben az e jogszabályban foglalt eltérő bánásmód igazolható a szerzett jogok védelmének célkitűzésével.

4) **A 2000/78 irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely akként határozza meg az e jogszabály hatálybalépése előtt már kinevezett bírák új díjazási rendszeren belüli előmenetelének részletes szabályait, hogy az új rendszerbe való áttérés határnapján meghatározott életkort betöltő bírák esetében meghatározott fizetési fokozattól kezdődően a díjazás gyorsabb növekedéséről rendelkezik, mint az áttérés határnapján fiatalabb bírák esetében, amennyiben az e jogszabályban foglalt eltérő bánásmód ezen irányelv 6. cikke (1) bekezdésére tekintettel igazolható.**

5) **Az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között az uniós jog nem írja elő, hogy a hátrányosan megkülönböztetett bírák részére az általuk ténylegesen kapott díjazás és a besorolási fokozatuk legmagasabb fizetési fokozata szerinti díjazás közötti különbségnek megfelelő összeget visszamenőlegesen megfizessék.**

   A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata által meghatározott valamennyi feltétel teljesül-e ahhoz, hogy az uniós jog alapján a Németországi Szövetségi Köztársaság felelőssége megállapítható legyen.

6) **Az uniós joggal nem ellentétes egy, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló nemzeti szabály, amely azt írja elő, hogy a nemzeti bírónak a nem közvetlenül a törvényen alapuló pénzbeli juttatásokra való jogosultságát viszonylag rövid határidőn belül, mindenképpen a folyó költségvetési év végéig kell érvényesítenie, amennyiben e szabály nem sérti sem az egyenértékűség elvét, sem a tényleges érvényesülés elvét. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy teljesülnek ezek a feltételek az alapügyben.**

Aláírások